

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

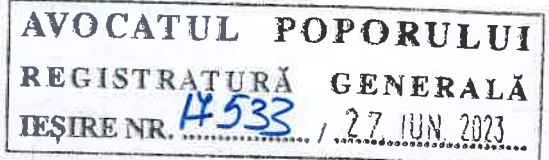
Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Rotaru Gheorghe

Primar al comunei Țibana, județul Iași

RECOMANDAREA

Nr. 91 din 27 JUN 2023

În vederea garantării la nivel constituțional a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, Constituția României a creat instituția Avocatul Poporului, consacrată în Titlul II, capitolul IV, art. 58-60, ceea ce îi conferă acesteia trăsături juridice particulare.

În concordanță cu prevederile art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului poate emite recomandări care vizează ilegalitatea „actelor sau faptelor administrative. Sunt asimilate actelor administrative tăcerea organelor administrației publice și emiterea tardivă a actelor.”

Prin Notele nr. 604/27.07.2022 și nr. 939/28.12.2022, Avocatul Poporului a dispus efectuarea demersurilor scrise la Primăria comunei Țibana, județul Iași și la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Iași cu privire la situația unor minori din comuna Țibana, județul Iași, aflați în situație de risc, respectiv:

- situația minorelor

aflate în grija buniciei, care au fost preluate în regim de urgență din cauza neglijării;

- situația minorei

aflată încă din anul 2019 în grija surorii mai mari, majore, față de care DGASPC Iași a instituit măsura de protecție specială plasament la familia extinsă în urma sesizării cazului de către instituția Avocatul Poporului, astfel încât minora să poată beneficia de drepturile care i se cuvin.

În urma demersurilor întreprinse, s-au constatat curențe la nivelul compartimentului de asistență socială din cadrul Primăriei comunei Țibana, județul Iași (SPAS Țibana), în ceea

ce privește identificarea minorelor

ca fiind în situație de risc, întocmirea documentației prevăzute de lege, respectiv întreprinderea acțiunilor interinstituționale specifice și în regim de urgență în vederea sesizării DGASPC Iași cu privire la situația acestora.

Pe cale de consecință, anterior instituirii măsurilor de protecție specială de către DGASPC Iași, copiii în cauză s-au aflat în situație de risc, după cum urmează:

- minorele au fost expuse atât în familie și în comunitate unui cumul de factori de risc din punct de vedere economic, social, educațional, precum și în funcție de condițiile de locuit, așa cum prevede art. 5 alin. (1) lit. b), alin. (2) lit. b) - c), alin. (4) lit. a) - c) și alin. (5) lit. f) din Metodologia aprobată prin HG nr. 691/2015;
- minora a fost lipsită de ocrotire părintească și, implicit, s-a aflat în situație de risc din punct de vedere social, în sensul art. 5 alin. (2) lit. i) din Metodologia aprobată prin HG nr. 691/2015.

Pe de o parte, în fișele de observație completate la nivelul SPAS Țibana în anul 2018 cu privire la familia sunt menționate o serie de factori de risc (unul sau ambii părinți fără ocupație sau în șomaj, familie monoparentală, unul sau ambii părinți analfabeți). Cu toate acestea, în răspunsurile formulate de către Primăria comunei Țibana, județul Iași, se menționează că, în perioada în care familia s-a aflat în monitorizare „nu au fost identificate situații de risc”, context în care „monitorizarea a încetat”. La data autosesizării DGASPC Iași ca urmare a apariției în spațiul public a postării unei persoane din comunitate, familia nu se afla în atenția SPAS Țibana, deși evaluarea de specialitate a DGASPC Iași a relevat aspecte de neglijare gravă a celor trei minore, respectiv absența unui reprezentant legal care să se ocupe de creșterea și îngrijirea acestora, promiscuitate și abandon școlar. Față de cele constatate, DGASPC Iași a dispus instituirea unor măsuri de protecție specială în favoarea copiilor și sesizarea organelor de poliție cu privire la lipsa de supraveghere și neglijarea gravă la care au fost supuși aceștia. Potrivit SPAS Țibana, „comunitatea locală nu s-a implicat în sprijinul familiei, deoarece nu a fost solicitată”.

Pe de altă parte, deși situația minorei a fost sesizată Primăriei comunei Țibana, județul Iași de către sora majoră în data de 8.11.2022, până la data sesizării din oficiu a instituției Avocatul Poporului din 28.12.2022, SPAS Țibana nu a semnalat cazul DGASPC Iași, întrucât „nu exista o situație de risc pentru ea care să impună intervenția de urgență a autorităților”. Cu toate acestea, întrucât mama minorei, domiciliată în județul Tulcea, nu a făcut demersurile necesare pentru emiterea cărții de identitate a fetei care, la data sesizării instituției Avocatul Poporului avea împlinită vârsta de ani și care se afla încă din anul 2019

în grija surorii sale, eleva nu a putut beneficia de drepturile care i se cuveneau. Mai mult, alocația de stat era însușită de mama minorei, care nu se ocupa în mod efectiv de creșterea, educarea și îngrijirea sa.

***

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (4) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **principiul interesului superior al copilului** va prevala în toate demersurile și deciziile întreprinse de autoritățile publice.

Potrivit art. 118 alin. (1) lit. a), d), h) și j) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în domeniul protecției copilului, persoanele cu atribuții de asistență socială: monitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor; elaborează documentația necesară pentru acordarea serviciilor și acordă aceste servicii și / sau prestații în condițiile legii; înaintează propuneri primarului, în cazul în care este necesară luarea unei măsuri de protecție specială, în condițiile legii; colaborează cu direcția generală de asistență socială și protecția copilului în domeniul protecției copilului și transmit acesteia toate datele și informațiile solicitate din acest domeniu.

Conform art. 6 alin. (1) din Metodologia de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și modelul standard al documentelor elaborate de către acestea, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 691/2015, serviciul public de asistență socială are **obligatia de a identifica cu prioritate copiii aflați în situație de risc de pe raza comunei**. În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) lit. b), alin. (2) lit. b), c), i), alin. (4) lit. a) - c) și alin. (5) lit. f) din același act normativ, copilul poate fi în situație de risc în familia care se ocupă de creșterea și îngrijirea lui: *în funcție de situația economică*, dacă părintele unic susținător sau ambii părinți sunt fără ocupație ori în șomaj; *în funcție de situația socială*, dacă familia este monoparentală, părintele unic susținător sau ambii părinți sunt plecați la muncă în țară sau în străinătate, cel puțin un membru al familiei nu are acte de stare civilă; *în funcție de nivelul de educație*, dacă unul sau ambii părinți sunt analfabeți, familia are unul sau mai mulți copii cu vârstă școlară care nu frecventează cursurile unei forme de învățământ obligatoriu sau care au abandonat timpuriu școala; *în funcție de condițiile de locuit*, dacă locuința nu este întreținută corespunzător, lipsa igienei.

Potrivit prevederilor art. 2 lit. c) și d) și art. 7 alin. (1) și (2) din Metodologia aprobată prin HG nr. 691/2015, în activitatea de identificare a situației de risc la care poate fi supus copilul, serviciul public de asistență socială utilizează fișa de observație și fișa de identificare a riscurilor. **Fișa de identificare a riscurilor** este documentul completat de reprezentanții serviciului public de asistență socială la domiciliul familiei pentru care există suspiciuni cu

privire la existența unei situații de risc pentru copil. Iar **fișa de observație** este documentul completat de reprezentanții serviciului public de asistență socială și de toți profesioniștii de la nivel local care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni cu privire la existența unei situații de risc pentru copil. Conform art. 10 alin. (1) și art. 13 alin. (1) din același act normativ, în situația în care în urma completării fișei de identificare a riscurilor se confirmă existența a cel puțin uneia dintre situațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) - (6), în termen de 30 de zile de la completare, reprezentantul serviciului public de asistență socială întocmește **planul de servicii**. Mai mult, serviciul public de asistență socială are obligația de a vizita la domiciliu toate familiile cu copii pentru care nu a fost completată fișa de identificare a riscurilor din unitatea administrativ-teritorială, în vederea identificării tuturor copiilor aflați în situație de risc.

Potrivit art. 114 alin. (1) și (2) din Legea nr. 272/2004, în procesul de identificare a nevoilor comunității, autoritățile administrației publice locale au **obligația de a implica colectivitatea locală**. În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 9 lit. a) din Metodologia aprobată prin HG nr. 691/2015, pentru desfășurarea activității de identificare a situațiilor de risc și planificarea intervențiilor, serviciul public de asistență socială are obligația de a realiza o listă a resurselor existente la nivel local care să cuprindă, printre altele, instituțiile și organizațiile care pot sprijini serviciul public de asistență socială în identificarea familiilor vulnerabile: școala, poliția, biserica, medicul de familie, etc. Mai mult, conform art. 7 alin. (3) din același act normativ, persoanele de la nivel local care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni cu privire la existența unei situații de risc, respectiv polițistul, medicul de familie, cadrele didactice, asistentul medical, mediatorul școlar, mediatorul sanitar, asistentul medical comunitar, completează fișa de observație, potrivit competențelor legale și o transmit în termen de maximum 48 de ore serviciului public de asistență socială.

Conform art. 89 alin. (3) din Legea 272/2004, „angajații instituțiilor publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului.”

Potrivit art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în termen de 15 zile de la împlinirea vârstei de 14 ani, cetățenii români sunt obligați să solicite eliberarea actului de identitate.

Conform art. 44 din Legea nr. 272/2004, orice copil care este, temporar sau definitiv, lipsit de ocrotirea părinților săi sau care, în vederea protejării intereselor sale, nu poate fi lăsat în grija acestora, are dreptul la protecție alternativă. Această protecție presupune instituirea tutelei, măsurile de protecție specială, adopția.

***

Fată de considerentele de fapt și de drept, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României, ale art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1) și art. 24 alin. (1) și (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului, respectiv apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, emit prezenta:

RECOMANDARE

- I. Primarul comunei Țibana, județul Iași, urmează ca, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să ia toate măsurile legale care să conducă la:
  1. Identificarea tuturor copiilor din comunitate aflați în situație de risc, conform art. 6 din Metodologia aprobată prin HG nr. 691/2015, cu precădere prin:
    - a) colaborarea cu instituțiile care pot sprijini serviciul public de asistență socială în identificarea familiilor vulnerabile: școala, poliția, biserica, medicul de familie, potrivit art. 9 lit. a) din Metodologia aprobată prin HG nr. 691/2015;
    - b) implicarea membrilor Consiliului Comunitar Consultativ, în conformitate cu art. 114 din Legea nr. 272/2004;
    - c) informarea în scris a persoanelor de la nivel local care, prin natura profesiei, intră în contact cu copiii din comunitate și au suspiciuni cu privire la existența unei situații de risc, asupra obligației de a completa fișa de observație și de a o transmite în termen de maximum 48 de ore serviciului public de asistență socială, potrivit art. 7 alin. (3) din Metodologia aprobată prin HG nr. 691/2015;
  2. Efectuarea vizitelor la domiciliu, completarea fișei de identificare a riscurilor pentru copiii menționați la punctul 1 și, în cazul în care se confirmă existența unei situații de risc din cele prevăzute la art. 5 alin. (1) - (6) din Metodologia aprobată prin HG nr. 691/2015, întocmirea planului de servicii în termenul prevăzut de lege și acordarea serviciilor aprobate;
  3. Completarea fișei de identificare a riscurilor pentru toți copiii din comunitate aflați în situație de risc, potrivit art. 13 alin. (1) din Metodologia aprobată prin HG nr. 691/2015;
  4. Întreprinderea acțiunilor interinstituționale specifice și în regim de urgență, prin conlucrarea eficientă cu DGASPC Iași, unitatea de învățământ din localitate și celelalte instituții publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul, respectiv informarea acestora din urmă asupra obligației prevăzute de art. 89 alin. (3) din Legea 272/2004;

II. Primarul comunei Țibana, județul Iași, va informa în scris instituția Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Iași (cu sediul în municipiul Iași, Șoseaua Națională, nr. 43, parter, tel./fax: 0237/219.111, e-mail: avpiasi@avp.ro), cu privire la însușirea Recomandării și la măsurile dispuse, în termenul prevăzut de lege.

